

ELŐSZÓ

A gazdasági társulások jegyzőkönyvei fontos forrásai 19-20. századi történelmünk, különösen a lokális társadalom kutatásának. E forráscsoportra csak az utóbbi évtizedekben irányult a kutatók figyelme. Meglehető, nem véletlenül. A helyi kezdeményezésű, önkéntes alapon szerveződő társulatokat – épp úgy, mint a különböző társadalmi szervezeteket – 1949-ben belügyminisztériumi rendelet szüntette meg. Az éveken, évtizedeken át vezetett jegyzőkönyvek a társulás valamelyik tisztségviselőjénél maradtak, akik jó esetben megőrizték azokat, de a följegyzések nagy része elkallódott, elpusztult. Amatőr helytörténeti kutatóknak, levéltárosoknak, néprajzos muzeológusoknak köszönhető, hogy az utóbbi időben több társulás jegyzőkönyve közgyűjteményekbe került.

E források értékét, becsét elsősorban az adja, hogy a szőlőbirtokos, állattartó vagy más közösség tagjai – in statu nascendi – maguk adnak tájékoztatást a társulás működéséről, az ügyek intézéséről. Kiviláglik, mit tartottak fontosnak és mit nem, hogyan működött a helyi társadalom egyik gazdasági közössége.

Mód László és Simon András forrásközlése teljes és hiteles dokumentáció, bevezető tanulmányuk pedig alapos elemzést nyújt két szegedi szőlőhegyi gazdaság működéséről. Közlésük és feldolgozó tevékenységük folytatja az elődök – Tömörkény István, Bálint Sándor, Börcsök Vince, Huszka Lajos és mások – e tárgykörben végzett kutatásait.

Bízom benne, hogy tanszéki kiadványuk fölkelte a figyelmet e forrástípus feltárására, archiválására, s mintát ad hasonló tanulmányok megszületéséhez.

Szeged, 2010 áprilisában

Juhász Antal